

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВОГО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (33)

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (33)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 3 від 25 лютого 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 1(33). – 155с.

З М І С Т

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО – ШЛЯХ ДО УСПІХУ

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

РОМАНЕНКО В.В <i>Англійський фольклор як засіб формування соціокультурної компетентності школярів та студентів на різних етапах вивчення іноземної мови.</i>	13
ШЕРШУН Г.В <i>Безпека життєдіяльності як важлива складова професійної підготовки майбутнього фахівця.....</i>	17
ГРУЩЕНКО М.М., ЛЕЛЯК Л. М., MARTИНЮК В.М., ДМИТРИШИН Д.О <i>Формування фізичної культури особистості – основна педагогічна функція фізичної культури .....</i>	21
БУГА О.І <i>Діджиталізація педагогічної освіти освітнього процесу в закладах вищої освіти.....</i>	26
АВТУХОВ С.Л. <i>Фахова музична підготовка .....</i>	30
ЗАВАЛЬНЮК Я.М <i>Lexikologie, ihre aufteilung .....</i>	33
ГОРБАТА Л.Ф., ГУЛЯС Н.М <i>Позакласне життя та діяльність наукового обласного ліцею-інтернату.....</i>	39
КОРОЛЬ Т.І. <i>Формування навичок мислення вищого рівня на уроках англійської мови.....</i>	42
КРОПИВНИЦЬКА Г.М., ЛАГОЛА І.М. <i>Використання технологій інтерактивного навчання на уроках літературного читання під час вивчення творів різних жанрів (на прикладі творчості Т.Шевченка).....</i>	49
СЛОБОДЯНЮК В.Ю. <i>Особливості роботи з інтерактивними посібниками на заняттях з німецької мови .....</i>	54
ГОРБАТА Л.Ф. <i>Складові компоненти здорового способу життя старшокласників .....</i>	58
ЦАРИК А.П., ДМИТРИШИН Д.О. <i>Орієнтація оздоровчих видів гімнастики в систему фізичного виховання школярів .....</i>	61
ЯКОВЛІВА О. П <i>Формування когнітивної діяльності учнів початкової школи у процесі ігрової терапії.....</i>	66

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ ЯК МЕХАНІЗМ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ

КЛИМЕНКО О.Ф <i>Теоретико-методологічне обґрунтування поняття сталого розвитку .....</i>	70
САВЧЕНКО О.С <i>Особливості копінг-поведінки творчої особистості .....</i>	73

ДУБЕНСЬКА Т., ЛАГОЛА І.М. Використання технологій критичного мислення на уроках літературного читання як засобу формування мовної особистості молодшого школяра.....	75
ЯРМОЛЕНКО М.П. Експериментальне дослідження креативності підлітків	80
КОВАЦЕНКО Г.В Розвиток образного мислення студентів на заняттях з фортепіано	85
ПЛОТИЦЬКА Ю.П Ефективна комунікація як засіб виробництва знання	89
ФЕДОРЧУК С.Ф Проблеми духовного розвитку особистості у контексті сучасних культурних умов	92
ОСАДЧУК А.С Вчинення правопорушень студентами	94

ЛАБОРАТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

СВИНАРЧУК В.М Сценарій військово-спортивного свята «Козацькі ігри патріотів»	97
ДИМІНСЬКА В.К., ПЕКУРАРУ Л.Г Музика об'єднує світ	104
МАРЦЕНЮК В.М Виховна година «Я – дитина і маю права».....	109
ДИМІНСЬКА В.К ПЕКУРАРУ Л.Г. Про що може розповісти сонатна форма	116
МАЗУР Т.А., БЕРЕЖАНСЬКА О.Ю. «О слово рідне, хто без тебе я?»	120
КАСІЯНЕНКО О.М Оформлення реквізитів: вимоги та правила План–конспект заняття.....	131
КИСЕЛЕВ Д.Л Из эпистолярного обзора возрождения: Данте и Шекспир..	139
КУШКО І.С. Розробка уроку: Державотворчий процес періоду директорії....	142
ПРИСЯЖНЮК Д.С Спорт у Вінниці на початку ХХ століття.....	149
КЛАПКО С.В. Тематичні обрії Шевченкової поезії	152

ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «Вісник науково-методичних досліджень «Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	156

4. Мильштейн Я. Константин Николаевич Игуменов Я. Мильштейн – М. 1975р. – 187с.
5. Нейгауз Т. Об искусстве фортепьяно Т. Нейгауз – М. 1967р. – 198с.
6. Фейнберг С. Пианизм как искусство С. Фейнберг, - М. 1965р. – 178с.
7. Цыпик Г. Обучение игре на фортепиано Г. Цыпик, - М. 1984р. – 198с.
8. Щапов А. Фортепианная педагогика А. Щапов, - М. 1960р. – 167с.

ПЛОТИЦЬКА Ю.П., викладач
юридичних дисциплін КЗВО «Вінницький
гуманітарно-педагогічний коледж»

ЕФЕКТИВНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ВИРОБНИЦТВА ЗНАННЯ

Постановка проблеми. Предметом нашого розгляду є ефективна комунікація, яка в процесі застосування дає змогу виробити певні знання. Використання інформаційних технологій для ефективної комунікації повинне органічно поєднуватися із засобами нормальної комунікації. Комунікація стала однією з провідних тем сучасності. Це зумовлено загальною зміною місця та ролі комунікації і комунікаційних технологій у різних сферах життєдіяльності суспільства, а також інтенсивним розвитком засобів комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження комунікації в цілому та комунікації в сучасній науці розглянуто в публікаціях О.Огурцова, В.Онопрієнка, О.Назарчук, Л.Броннікової, М.Гайдей. Розробкою практичних і теоретичних основ комунікації, проблемами управління комунікаційними процесами займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: Д. Адаїр, Д. Бернет, М. Василик, Ф. Котлер, Д. Лейхіфф, Н. Морозова, Т. Орлова, Г. Осовська, В.Рева, О. Суровцева, М.

Федотова, В. Шепель та ін. Однак проблеми ефективних комунікаційних систем, у процесі яких виробляються знання, у закладах освіти потребують докладнішого дослідження і вивчення.

Мета статті: вивчення самого поняття комунікації. Дослідити особливості ефективної комунікації, що в процесі застосування дає змогу виробити нові знання.

Виклад основного матеріалу дослідження. У процесі розвитку людства виникла потреба індивідів спілкуватися між собою, обмінюватися власними і чужими думками, почуттями, повідомляти та передавати їх за допомогою мови чи інших знаків. Це і є власне комунікація в класичному її варіанті (від лат. communication – повідомлення, передача) [4].

Разом з еволюцією суспільних відносин удосконалювалися й засоби комунікації. Кожен новий засіб – писемність, книгодрукарство, листування, телеграф, телефон, електронна мережа, інші інформаційні технології – не тільки трансформували характер повідомлень, але

й породжував нові смислові конфігурації. Людина є учасником мережі комунікативних взаємин. Використовуючи зібрані знання та культурний досвід, усі можливі способи комунікації, вона ставить за мету бути зрозумілим співрозмовникові, досягти взаємодії, довіри та ефекту від такого спілкування – виробництва та розуміння повідомлень, одержання нових знань, використання їх в повсякденному житті та практичній діяльності.

Ефективна комунікація є цілеспрямованою взаємодією, яка орієнтована на розуміння співрозмовника, а її засоби сприяють встановленню та розвитку контактів, позитивних взаємовідносин, досягненню бажаного результату, поглибленню знань та досвіду.

Роль комунікації важко переоцінити, враховуючи одну з основних її функцій – отримання нових знань. Адже комунікація є не лише процесом трансляції інформації від того, хто передає, до того, хто приймає. Вона водночас викликає зміни в усіх взаємодіючих агентах. Інформаційна взаємодія – це процес обміну відомостями (інформацією), що призводить до зміни знань у хоча б одного з комунікантів. Ця особа або отримує нове знання, або виправляє помилки в старому. Особливо такі зміни помітні в науці [6].

Розрізняють засоби формальної та неформальної комунікації, які впливають на процес поповнення знань та використання їх у життєдіяльності.

До засобів неформальної, міжособової комунікації належить спілкування – «жива» розмова, бесіда по телефону або в електронному режимі. Такий тип взаємодії переважно застосовується в

повсякденному житті та прийнятний для більшості індивідів.

Під формальною комунікацією розуміють набір засобів та процесів, що ведуть до появи опублікованих, озвучених, висвітлених форм інформації. Першою та головною формою закріплення і трансляції знань була книга. У XVII ст. виникає засіб комунікації – листування. Із часом у XVIII ст. з'являється ще один із ефективних засобів комунікації – журнали та газети. З розвитком науки на зорі XX століття людство отримує можливість спілкування через радіозв'язок. У середині XX ст. винайдено засіб комунікації – телебачення. Наприкінці цього ж століття в життя увірвався Інтернет.

Отже, комунікація є єдиною структуроутворюючою одиницею суспільного життя, яка змінює соціокультурне середовище, виробляючи нові знання. За словами Н.Лумана, «суспільство не можна уявити без комунікації, але й комунікацію не можна уявити без суспільства» [3, с.9].

Існує й інший погляд. Зокрема стверджується, що комунікація за своєю суттю не є сферою, яка будь-що виробляє. Ця сфера, де нічого не створюється, а тільки зберігається та розповсюджується [5, с.236].

Не можу погодитися з цим поглядом. Те, що ефективна комунікація є виробником нових знань, розглянемо на прикладі помітної ознаки сучасного світу – становлення глобального комунікаційного простору. Інформаційні технології стрімко увірвалися в наше життя та невинно змінюють його. Упродовж останніх десятиліть були розроблені та впроваджені виробничі та

програмно-технологічні засоби, комплексне використання яких значно прискорило збір, обробку та поширення інформації. Це означає розширення і збагачення каналів, засобів, інструментів інформаційного обміну, виникнення та поширення нових засобів, моделей комунікації на основі електронних технологій. Зміна комунікаційного простору виявляється у впливі на всі сторони життя як суспільства, так і окремої людини, на формоутворення всієї системи культури.

Водночас така глобалізація призводить до часткової втрати неформальної комунікації. Зокрема, ми є учасниками спілкування через Інтернет. М. Кастельс, називаючи сучасний світ Інтернет-Галактикою, зазначає, що «...наша діяльність ґрунтується на комунікації. А Інтернет змінює шлях, яким ми спілкуємося, наше життя знаходиться під суттєвим впливом цієї нової комунікаційної технології» [2, с.5].

Проблему збереження та удосконалення засобів неформальної комунікації описано в останньому Всеукраїнському диктанті. «...Хоч оцифровування й полегшує нам спілкування, проте живе слово має свою чарівну силу. Справді, дохристиянські пісні «На Івана, на Купала», «Ой весно, весно, днем красна» й тисячі інших дійшли до нас не в глині, бересті чи «цифрі», а через живе слово, що передавали наші предки з уст в уста, єднаючи нас в українську родину».

Отже, виробляючи нові знання шляхом ефективної комунікації, віддаючи пріоритети новим комунікаційним технологіям, усе ж необхідно зберігати

найпростіші, але вкрай потрібні для людства засоби передачі інформації.

Очевидно, що нові досягнення в галузі інформаційних технологій породжують нові проблеми. Впровадження новаций потребує осмислення їхніх можливих негативних наслідків, тобто відповідальності (як індивідуальної, так і інституціональної).

Приміром, Л.Броннікова наголошує, що процес використання та постачання інтернет-інформації не є однозначно позитивним. Зокрема, у науці сьогодні фактично руйнується достатньо збалансована експертна система, яка склалася в комунікаціях наукових співтовариств ще в ХІХ ст. та давала змогу не засмічувати науку сумнівною інформацією. Інтернет дозволяє кожному оприлюднювати свої досягнення за повної відсутності експертних фільтрів. Залишається тільки закликати науковців до моральної відповідальності за заповнення інформаційного простору неякісним продуктом [1, с.41].

Такі ж проблеми нарастають як осінні гриби і в звичайному сучасному інформаційному просторі, як-от: фейки, хайпи тощо в соціальних мережах. Особливо ці негативні явища хибно впливають на розвиток молодого покоління. Зазначені виклики необхідно відслідковувати саме освітянам, які покликані надати здобувачам освіти якісний інформаційний продукт.

Висновки. На сучасному етапі становлення інформаційного суспільства завдяки розвитку інформаційних технологій виникли, використовуються та вдосконалюються нові засоби ефективної комунікації. Водночас завдання, функції, системи комунікації в різних галузях

життєдіяльності залишаються процесу їхнього обміну та гармонійному традиційними – сприяти ефективному поєднанню з тими, які уже виробило виробництво нових знань, активізації людство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Броннікова Л.В. Філософія: наукові праці. Випуск 245. Том 257, 2015. «Комунікація в сучасній науці: нові засоби для виробництва знання». 334 с.
2. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо інтернету, бізнесу і суспільства; пер.з англ. Київ, 2007. 304 с.
3. Луман Н. Общество как социальная система (пер. с нем. А. Антоновский). Москва, 2004. 234 с.
4. Макеєва С.О. Соціологія: навч. посіб. Київ, 2005. 455 с.
5. Назарчук А.В. Теория коммуникации в современном обществе. Москва, 2009. 236 с.
6. Соколов А.В. Общая теория социальной коммуникации. Санкт-Петербург, 2002. 460 с.

ФЕДОРЧУК С.Ф., викладач спеціальних музичних дисциплін КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

ПРОБЛЕМИ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ КУЛЬТУРНИХ УМОВ

Постановка проблеми. Проблема духовного розвитку особистості є однією з найактуальніших на сучасному етапі. Це зумовлено не лише динамічними змінами в суспільно-політичному та соціально-економічному житті країни, а також потребою у консолідації нації, її розвитку, яка протягом тривалого часу була розірвана і денаціоналізована. «Сьогодні всі галузі культури України охоплені докорінним реформуванням, яке передбачає передусім певні зміни в структурі організації культурного процесу, піднесенні ролі культури в державотворчих процесах та утвердження національної свідомості» [8, 14].

Саме утворення національної держави стало поштовхом для вивчення проблеми духовного розвитку особистості, яка є

фактором оновлення суспільства. Виникає потреба посилення уваги до проблеми відродження духовності молодого покоління, переосмислення цінностей буття, актуалізації духовно-етичних якостей особистості, а також формування національної свідомості.

Аналіз останніх досліджень, публікацій. Проблемі духовного розвитку особистості присвячено велику кількість праць філософів (В. Жмир, С. Кримський, В.Табачковський, Ю.Павленко, М.Попович та ін.), психологів (М. Боришевський, В. Москалець, В. Павленко, С. Таглін та ін.), істориків (М. Алексієвець, Л. Нагорна, Н. Пашина, В. Цвіркун та ін.), соціологів (В. Євтух, Т. Рудницька, Е. Тадевосян, М. Шульга та ін.), літературознавців (І.